

Høringssvar til Departementets notat om "Staten og Den norske kirke - et tydelig skille".

Rygge kirkelige fellesråd takker for anledning til å avgi høring.

Vi står overfor en stor og omfattende reform som vi forstår skal skje i to omganger:

Virksomhetsoverdragelse fra Stat til et nytt rettssubjekt "Den norske kirke" (tidligst innen 2017), og det nye rettssubjektets **indre organisering** (tidligst innen 2020).

Prosesen og fremdriftsplanen vil naturligvis betinges av tilstrekkelig kompetanse og økonomi.

Høringen gjelder her prosessen frem mot 2017. Virksomhetsoverdragelsen handler mye om jus, og får i første omgang størst konsekvens for de ansatte (prester og ansatte ved bispekontor og kirkeråd) som skal "overdras" til ny arbeidsgiver. Fellesrådene vil likevel bli indirekte berørt, og begge prosessene henger naturligvis sammen. Størst konsekvens antar vi fellesrådene vil oppleve i forbindelse med fase to, en indre organisering.

Vi mener Departementet har gjort et solid arbeid som gir retning til begge prosessene. Siden høringsnotat behandler flere punkter som ikke primært berører fellesrådet, har vi valgt å gi innspill til et begrenset utvalg av punkter.

Vi har valgt å kommentere på følgende:

1) Del II : Kirkens rettslige forhold

a) Vi er glade for at Departementet i lovforslaget viser vilje til å styrke soknet som grunnenheten i den norske kirke, og menighetsrådet som soknets organ. Som Den norske kirkes øverste folkevalgte organ, finner vi det riktig at Kirkemøtet opptrer på vegne av det sentrale rettssubjektet. Men det er også viktig at det sentrale rettssubjektet ikke svekker soknets selvstendighet. Det er ivaretatt her, ved at Kirkemøtet kan delegerere til bispedømmeråd, men ikke kan delegerere til soknet. Soknet kan også avgi oppgaver til bispedømmerådet. (pkt. 3.3 - 3.6)

b) I overføring av arbeidsgivermyndighet mener vi det vil være tjenlig at nivåene i kirken forblir som nå. Det vil skape minst friksjon og gi trygghet og forutsigbarhet for dem som blir direkte berørt. Vi forutsetter at arbeidsmiljøloven og annen arbeidstrettslig lovgivning skal gjelde i en offentlig finansiert kirke.

Kirkemøtet har i første omgang vedtatt at KA (Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon) skal fungere som ny arbeidsgiverorganisasjon for hele virksomheten. KA har bygget opp viktig erfaring som arbeidsgiverorganisasjon i kirken på kommunalt nivå. Det vil logisk følge at KA inrettes slik at den ikke lenger bare er interesseorganisasjon for Fellesrådene, men vil være arbeidsgiverorganisasjon for alle gruppene. (pkt. 4.2 - 4.3)

c) Rekruttering til prestatjenesten er svak og fler enn 60% av prestene er mer enn 50 år. For å beholde flest mulig så lenge som mulig er det nødvendig at virksomhetsoverdragelsen gir trygget, forutsigbarhet og lønnsomhet.

d) Som tjenestemann i Staten har presten knapt vært nevnt i Kirkeloven. Ved virksomhetsoverdragelse vil det bli nødvendig. Det er også nødvendig å understreke biskopens uavhengighet og selvstendighet i forhold til Kirkerådet. Fellesrådet er glad for og gir sin tilslutning til følgende punkter: (5.2 og 5.3)

Departementet foreslår at det i Kirkeloven § 2 tas inn en bestemmelse om prester, og tilsvarende om proster og biskoper (se pkt. 5.3.1), og foreslår at bestemmelsen utformes slik:

Hvert sokn skal være betjent av prest, hvert prosti av prost og hvert bispedømme av biskop.

Ved å lovfeste soknets rett til prest bekreftes den grunnleggende strukturen i kirken slik den er i dag. Dette vil være avgjørende for at vi fortsatt skal ha en landsdekkende folkekirké, slik det kommer til uttrykk i Grunnlovens §16. En slik bestemmelse i kirkeloven bekrefter også kommunens plikt til å finansiere den lokale kirke.

Til spørsmål om prestens faglige uavhengighet, til sammenlikning med andre profesjoner som angitt i pkt 5.2.2, finner fellesrådet å støtte Departementets forslag til ordlyd i § 34.

All prestatjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.

Dette anses også som en viktig forutsetning for å bevare og sikre biskopens særlige uavhengige stilling i forhold til Kirkerådet, slik det er angitt i pkt.5.3.3:

Det sentrale i biskopenes oppdrag er ifølge tjenesteordningen

for biskoper § 1 å "ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, fremme og bevare enheten i Guds kirke og rettlede og oppmuntre bispedømmets menigheter, kirkelig tilsatte og øvrige medarbeidere". Dette oppdraget skal biskopen først og fremst ivareta "gjennom forkynnelse og sakramentforvaltning".

Vernet om biskopenes uavhengighet på dette området er ivaretatt

av lovforslaget om prestenes uavhengighet, som også omfatter biskopene, se pkt. 5.2.2.

e) Fellesrådet er av den oppfatning at en lovfestet klagenemnd kan være en god ordning som sikrer arbeidstakerne forsvarlig saksbehandling. Vi støtter departementet i vurderingen av at Kirkemøtet er lite egnet som organ for klagebehandling. Spørsmålet om en teologisk lærenemnd behøver ikke lovfestes i Kirkeloven, men hører hjemme i diskusjonen om fremtidig organisering av kirken (pkt 6.0). Ordlyden i lovforslaget kan være et viktig bidrag inn i den prosessen.

f) Fellesrådet støtter Departementets forslag til ny ordlyd i Kirkelovens § 11:

Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenestlige bøker og andre saker som etter bestemmelse av Kirkemøtet overlates til menighetsmøtets avgjørelse (pkt 7.4).

g) Fellesrådet støtter de øvrige endringene slik de er foreslått i Høringsnotatets Del II, punkt 7.8. I tillegg vil vi forslå en språklig presisering ved å endre ordlyden i Kirkelovens § 14 (Kirkelig Fellesråds oppgaver).

I første avsnitt heter det: "Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen..." Det bør stå: *Fellesrådets virksomhet*, ettersom det er menighetsrådet som i alt vesentlig har ansvaret for den kirkelige virksomheten.

Del III : Kirkens økonomiske stilling og grunnlag ved utskilling fra staten.

a) Fellesrådet støtter departementets konklusjon i pkt. 9.4.3 "Selv om utgangspunktet er at Kirkemøtet i en fristilt kirke bør ha stor frihet i bruken av statens tilskudd, mener departementet at tilskuddet ikke skal kunne benyttes til å avlaste kommunene for deres økonomiske forpliktelser etter kirkeloven § 15.

Dette følger av ansvarsdelingen mellom kommunene og staten i finansieringen av Den norske kirke."

b) Likeledes finner fellesrådet forslaget fra Departementet i pkt 9.5. som nyttig: *Departementet foreslår imidlertid at statens finansieringsansvar for prestedtjenesten og de nasjonale og regionale kirkelige organene blir inntatt i kirkeloven, for slik å klargjøre rekkevidden av statens finansieringsoppgave og den økonomiske ansvarsdelingen mellom staten og kommunene.*

Løvforslaget i § 22. Statens økonomiske ansvar, tiltredes:

Etter budsjettspøknad fra Kirkemøtet gir staten tilskudd til prestedtjenesten og kirkens virksomhet regionalt og nasjonalt. Staten kan gi tilskudd også til andre kirkelige formål.

c) Vi merker oss i pkt. 14.1, at "Departementet likevel er kommet til at myndigheten ikke bør legges til Kirkemøtet, men beholdes i departementet. Den vesentlige grunnen til dette er at soknenes regnskaper, og derigjennom hvilke regnskaps- og konteringsregler som gjelder, har vesentlig betydning for å kunne vurdere om kirkeloven § 15 blir ivaretatt av kommunene. Gjennom § 15 har staten fastholdt og videreført det økonomiske ansvaret som lokalsamfunnet fra gammelt av har hatt overfor kirken. Det bør da tilsvarende være staten som bestemmer hvordan soknene regnskapsfører de økonomiske overføringene fra kommunene og på annen måte bestemmer hvilke prinsipper som skal gjelde for å få fram den økonomiske informasjonen som er nødvendig for å vurdere om kirkeloven § 15 virker etter Stortingets intensjoner."

Fellesrådet vil understreke at det gir god mening og logisk sammenheng.

d) Departementet understreker at det er så store endringer i pensjonsordningene at det vil være umulig å si hva som er gunstigst for den enkelte prest/ ansatte i kirkelige råd. Prester som har full opptjeningstid i staten og som er født i 1958 eller tidligere har i følge departementet ikke grunn til å frykte endringer. De har nå en individuell garanti for 66 % av lønn ved fratrede. Dette er den samme gruppen som fyller 62 år før eller i 2020 og da kan velge å gå av med AFP.

Fellesrådet tenker likevel at dette tilbudet til løsning ikke er tydelig nok til å skape trygghet under omstilling for arbeidstakerene som nå skal ut av staten. Ved utskilling av andre statlige virksomheter har betingelsene både vært bedre og gitt større trygghet. Selv om de eldste arbeidstakerne angivelig er sikret, frykter vi at denne usikkerheten kan gjøre det vanskeligere å rekruttere nye prestestudenter, både unge og godt voksne som velger presteyrket som en "second career".

Fellesrådet frykter at dårlige pensjonsbetingelser vil innebære en betydelig avskalling av prester (AFP eller overgang til andre yrker), og at Grunnlovens intensjon om en landsdekkende Folkekirke svekkes.

Rygge, oktober 2014
for Rygge kirkelige fellesråd

Inger-Lise Klette
Inger-Lise Klette
kirkeverge